

HLÁSNÁ TŘEBAŇ

zpravodaj třebaňských a rovinských občanů a chatařů

I ZPRÁVY Z NAŠÍ SAMOSPRÁVY

Zastupitelstvo v lednu jednalo s investory MVE na jezu Klučice – Karlštejn o umístění této stavby. Souhlasilo s převedením jednotky SDH Hlásná Třebaň z JPO V. do JPO III.

Rozhodlo o realizaci stavby vodovodu a kanalizace i s přípojkami v ulici Nad Pískovou v březnu tohoto roku.

Vyslechlo informaci o změně režimu dovážení odpadních vod na ČOV Řevnice od dubna. Souhlasilo s uzavřením dohody o provedení práce se sociální pracovníci pro terénní pečovatelskou službu. Dále schválilo tisk zpravodaje od čísla 2/2017 barevně a také další postup v terénních úpravách pozemku p. č. 867/1 (protipovodňová bariéra).

I ZMĚNY V OBCI V ROCE 2016

V uplynulém roce se v naší obci narodilo, 15 dětí z toho bylo 7 kluků a 8 holčiček
Navždy nás opustilo 8 obyvatel, 6 mužů a 2 ženy.

Celkem je k 1. 1. 2017 hlášeno trvale v obci 974 obyvatel.

OBSAH

2 | 2017

ZPRÁVY Z NAŠÍ SAMOSPRÁVY	1
MĚNY V OBCI V ROCE 2016	1
VĚKOVÉ SLOŽENÍ HLÁSNÁ TŘEBAŇ	2
VĚKOVÉ SLOŽENÍ ROVINA	2
KULTURNÍ AKCE V ROCE 2017	2
MÍSTNÍ POPLATKY V ROCE 2017	3
PROSINEC V MŠ HLÁSNÁ TŘEBAŇ	3
POZVÁNKA NA DĚTSKÝ KARNEVAL	4
POZVÁNKA NA VALNOU HROMADU TJ SOKOL	4
POZVÁNKA NA VALNOU HROMADU	4
PREVENTIVNÍ RADY PŘI POHYBU NA LEDĚ	5
MASOPUSTNÍ VESELICE JIŽ PO SEDMÉ	6
NĚCO MÁLO Z HISTORIE O MASOPUSTU ..	10
RECEPT NA ÚNOR – „BOŽÍ MILOSTI“	13
CVIČENÍ - ZIMNÍ ZÁCHRANA TONOUCÍHO .	13
KULTURNÍ AKCE V OKOLÍ	15
CVIČENÍ PO VÁNOCÍCH – ANEB ŘÍKAJÍ JIM LEDNÁČCI?	15
BEROUNKA – 7. ČÁST	18
KINO ŘEVNICE	27
VZPOMÍNÁME	27
BLAHOPŘEJEME	28

VĚKOVÉ SLOŽENÍ

HLÁSNÁ TŘEBAŇ

	muži	ženy	
0 – 10	41	51	
10 – 20	40	50	
20 – 30	34	25	
30 – 40	40	55	
40 – 50	63	70	
50 – 60	47	29	
60 – 70	43	61	
70 – 80	28	30	
80 – 90	5	7	
90 – 100	1	5	
Celkem	342	383	725

ROVINA

	muži	ženy	
0 – 10	16	21	
10 – 20	13	12	
20 – 30	8	12	
30 – 40	13	21	
40 – 50	24	23	
50 – 60	17	17	
60 – 70	17	12	
70 – 80	12	7	
80 – 90	1	3	
Celkem	121	128	249

► L. Batíková

KULTURNÍ AKCE V ROCE 2017

14. 1. Masopust – SDH HT
(akce se již konala)
25. 2. Dětský karneval – TJ Sokol
- březen Ples „Ve svitu hvězd“ – SDH HT
30. 4. Čarodějnice – SDH HT
6. 5. Máje – OÚ a TJ Sokol
- červen sportovní odpoledne – TJ Sokol
- červenec letní kino – OÚ
- srpen Hasofest – SDH HT
letní kino – OÚ
- září Jednodenní kurz country
tanců – OÚ
1. 10. posezení se seniory – OÚ
1. 10. komponovaný pořad
– písničkářka J. Rychterová
a RNDr. V. Větvíčka – OÚ
- listopad Drakiáda – SDH HT + V. Dohnal

- listopad lampionový průvod – TJ Sokol
- prosinec Mikulášská besídka – TJ Sokol
Mikulášská zábava – SDH HT
23. 12. zpívání u stromečku – OÚ

Některé akce jsou ještě v jednání, takže tento program bude průběžně doplňován. O změnách i jednotlivých akcích budete informováni ve Zpravodaji, ve vývěskách i na webových stránkách.

Vítání občánků se v roce 2017 bude konat ve dnech: 25. března a 23. září.

Přihlášku si můžete vyzvednout na OÚ nebo ji naleznete na webových stránkách obce.

► *Kulturní, sociální a školský výbor*

MÍSTNÍ POPLATKY V ROCE 2017

V minulém čísle zpravodaje, vyšel seznam poplatků na rok 2017 ve špatném znění. Podle místní vyhlášky č.3/2013 ze dne 19.2.2013 jsou nastaveny místní poplatky za odvoz odpadu takto:

Druh a objem sběrné nádoby

Výše poplatku za 1 kal. rok

FREKVENCE SVOZU 1x TÝDNĚ:

popelnice 70 l	998 Kč
popelnice 110 l (120 l)	1560 Kč
popelnice 110 l (120 l) 2 ks	2496 Kč
každá další nádoba 110 l (120 l)	936 Kč

FREKVENCE SVOZU 1x 14 DNÍ:

popelnice 70 l	572 Kč
popelnice 110 l (120 l)	884 Kč
Poplatek – rekreační sezóna	630 Kč

(v rámci poplatku za rekreační sezónu, je poplatníkům poskytnuto 14 igelitových pytlů o objemu 110 l, nebo vývoz popelnice o objemu 110 l s vývozem 14x za rok)

Za chybné vydání se omlouváme, poplatky se budou řídit platnou vyhláškou č.3/2013 ze dne 19.2.2013. Děkujeme za pochopení.

- OÚ-

PROSINEC V MŠ HLÁSNÁ TŘEBAŇ

Začátek nového roku v mateřské škole začal popludně, děti se vrátily do školky plné zážitků z Vánoc, ve školce na ně čekaly hračky, které jim přinesl Ježíšek, a společně s paními učitelkami se pustily do výroby zimní

výzdoby školky. Kromě toho chodí prozkoumávat zákoutí vesnice na dlouhých procházkách a také si užívají letošní tuhé zimy, a proto se na zahradě objevilo několik sněhuláků.

V lednu byl pro děti připraven projekt pod názvem „Ledové dny“, kdy školku zavál mráz a sníh a my se vydali ledoborcem na Severní pól. V nadcházejícím čase se děti mohou těšit na spoustu akcí, které jsou pro ně nachystány. Environmentální projekt bude odstartován divadlem KRAB s pohádkou „O udatném Špaldíkovi“, pak se děti půjdou podívat do místní knihovny a uspořádáme i Karneval nebo uložíme zimu ke spánku. No a pak se budeme těšit na jaro a na výlety třeba „Za zelenými obry“ nebo přiletí čarodějnice či dravci a spousta dalších překvapení.

► MŠ Hlásná Třebaň

POZVÁNKA – TJ SOKOL HLÁSNÁ TŘEBAŇ

pořádá

Dětský karneval

dne 25. 2. 2017 ve 14 00 hod. v místní sokolovně

- Program: 1) zábavné soutěže s odměnou
2) vyhlášení nejlepších masky

PŘIJĎ MEZI MLADÉ HASIČE - PLAMÍNKY !!!

**Ať jsi holka nebo kluk, všem
to bude jistě fuk...**

Kroužek nyní probíhá
**každé pondělí
od 17–18 hodin**

**a pátek od 17–
18.30 ho-**

din. V tomto
zimním období
se střídají schůzky
v hasičské klubovně
a TJ Sokol.

Pokud si rád/ráda hraješ na hasiče, a nebo
tě baví kolektivní hry a sporty, je kroužek
určen právě tobě.

Další informace o kroužku najdete na
www.hasicihlasna.cz nebo se můžete kon-
takovat na čísle 603 719 243 Lucka Batí-
ková nebo 723 208 795 Sabina Kudláčková.

POZVÁNKA NA VALNOU HROMADU TĚLOCVIČNÉ JEDNOTY SOKOL HLÁSNÁ TŘEBAŇ

která se koná ve středu 1. března 2017
v 19.00 hod. v místní sokolovně.

Program:

- 1) Zahájení
- 2) Kontrola úkolů z minulé
valné hromady
- 3) Hodnotící zpráva výboru o činnosti
a hospodaření
- 4) Zpráva kontrolní komise
- 5) Plán činnosti na rok 2017
- 6) Volba delegátů
na valnou hromadu Župy
- 7) Usnesení, závěr

Těšíme se na Vaši účast

➤ starosta, Ing. V. Kunc v.r.

I PREVENTIVNÍ RADY PŘI POHYBU NA LEDĚ

Pokud to není nutné, tak na led vůbec nevstupujte. Jestliže potřebujete přejít zamrzlou vodní plochu, je třeba dbát co největší opatrnosti – možnost prasknutí ledové krusty je vysoká, zejména u ploch s přírodním přítokem a odtokem, kde jsou vyšší teploty v místech průtoků.

Bezpečná síla ledu je minimálně 10 cm a v takovém případě má led namodralou barvu. Uvědomte si, že **tloušťka ledu není konstantní** po celé ploše vodní hladiny, zeslabený led bývá zejména v místě přítoků, odtoků a také tam, kde jsou různé nečistoty, např. listí.

Zvýšené opatrnosti dbejte na ledové ploše pokryté sněhem nebo kalužemi.

Po ledové ploše se nepohybujte ve skupinách, může dojít k lokálnímu přetížení a k náhlému prasknutí. Při pohybu po zamrzlé vodní ploše se mezi jednotlivými osobami doporučuje udržovat vzdálenost cca 5 metrů a být navzájem spojeni pomocí lana, obdobně jako při zimní vysokohorské turistice.

Zatížení je vhodné rozložit na co největší plochu, proto při pohybu po ledu využívejte pomůcky zvyšující zatěžovanou plochu (lyže, sněžnice apod.).

Myslete i na to, že do ledu jsou často prosekány otvory nebo je zeslaben kvůli provzdušňování vody pro ryby. K těmto místům je lepší se vůbec nepřibližovat.

Nikdy nezůstávejte při bruslení a pohybu po ledě sami, zejména děti a mládež by měly vždy informovat rodiče o místě bruslení.

Pokud při vstupu nebo pohybu na ledě slyšíte praskání, vraťte se ihned na břeh, případně si lehněte a rozložte tak svoji váhu. Pokuste se doplazít na břeh, pokud to není možné, zůstaňte ležet a snažte se přivolat pomoc.

KDYŽ SE LED PROBOŘÍ!!!

Jestliže se i přes veškerou opatrnost propadnete do ledové vody, zachovejte klid. Prudkým kopáním nohama se snažte dostat na hladinu, paže rozložte ze široka na led a neustálým kopáním se snažte dostat co nejdál a plazením co nejkratší cestou na břeh.

Pokud se led stále propadá, zvolte jiný postup. Vyhleďte si nejkratší cestu ke břehu a začněte si cestu prolamovat rukama. Při pokusech dostat se na led, případně na břeh, moc dlouho neváhejte. Studená voda vás brzy vyčerpá a záchrana bude náročnější.

KDYŽ ZACHRAŇUJETE

Při samotné záchrane tonoucích osob z ledové vody – po propadnutí – je v první řadě nutné nejdříve uvědomit složky IZS na linkách 112 nebo 150 a 155.

K okraji propadlého ledu se pak přibližujte s ohledem na svoji vlastní bezpečnost velice opatrně, s využitím co největší plochy (plazením, s použitím žebříků, desek, klád nebo plavidel), a pokud možno upoutání na laně s jakýmikoliv i improvizovanými plovacími pomůckami. Nikdy nepřetěžujte své síly a schopnosti.

Zachránce by se měl vždy jistit a dbát zvýšené opatrnosti, aby se z něj nestal zachraňovaný. Pokud při záchraně začne prskat led i pod vámi, ihned se vraťte na břeh.

Zachráněného, kterého se vám podaří vytáhnout z vody, se snažte převléct do suchého oblečení a zajistit mu teplo. Nikdy ho nenechávejte samotného bez dozoru. Do příjezdu záchranářů se s ním snažte co nejvíce komunikovat.

► *L. Batíková,*
čerpáno: *www.pozary.cz*

■ MASOPUSTNÍ VESELICE JIŽ PO SEDMÉ

Sobota 14. 1. 2017 patřila všem příznivcům a nadšencům všedních i nevšedních masek.

Již 7. ročník hlásnotřebského masopustu, pořádal sbor dobrovolných hasičů. Masopustní den připadl na druhou sobotu v novém roce.. Mnozí lidé mi budou oponovat, že je to brzy a není to podle tradice, jak se má masopust slavit, ale na toto je jednoduchá odpověď. Jako každý rok, tak i letos nás doprovázela známá kapela Třehusk a ta je tak vytížena v tomto období, že pořadníky hraní na masopustních veselících mají již na několik let dopředu plné.

Ten, kdo se však rozhodl přijít a zapojit se do průvodu v masce i bez, si přišel na své. Hodiny ukazovaly 13. hodinu a kapela začala vyhrávat své známé písně a všichni se mohli zvesela vydat k panu starostovi na statek o požehnání k masopustnímu veselí. Vrata už byla otevřená a na nás čekaly krásné kovbojky (Alenka a Verunka) s plnými tácy dobrot. U dveří už jsme pak netrpělivě vyčkávali na příchod starosty a jeho paní. Oba nás přivítali v krásných maskách.

Mladí hasiči si společně s Masopustem a paní Masopustovou připravili básničku, v které žádali pantátu starostu o zahájení masopustní veselice. Nastal velký aplaus a i pan starosta nám ve verších požehnal.

Průvod se tedy mohl vydat na svou cestu k domům, kde už na nás čekali s otevřenými vraty a pohostěním. Hned na nás přivítala Martinka Snopková se svou maminkou, které si pro nás připravily

úžasné domácí větrníky a vdolečky, paní Kratochvílová se svou rodinou upekla pro všechny výborné koláčky, kobližky, řízečky a připravila i vynikající domácí pomazánku. Na dvůr rodiny Snopků se vešel celý průvod, a tak se i zde mohla vyhlásit cena o nejkrásnější masku.

V kategorii mladších to byl Matěj Snopek se svou propracovanou maskou robota z budoucnosti, za kategorii starších to pak byl pár po 50. letech manželství Lucka a Martin Batíkovi. Miluška Snopek si pro nás připravila specialitu španělské Churros. Protože byl dobrý, přikládáme recept.

RECEPT: CHUROSS

Churros jsou španělské koblihy, které se tradičně podávají ke svátečním snídaním. Oblíbené jsou mimo Španělska i v Portugalsku, Jižní Americe či Karibiku. Jsou také předmětem prodeje v pouličních stáncích jako rychlé občerstvení. Původní recept byl kdysi dovezen španělskými mořeplavci z Číny, odkud pravděpodobně pochází.

Ačkoli se při přípravě koupou v oleji, výsledek je překvapivý, protože nejsou vůbec mastné. Voňavé churros vám doma budou chutnat ke kávě, horké čokoládě, ale i k teplému čaji. Tradice velí jíst je ještě horké.

Suroviny na 30 ks :

- 150 g mléka
- 150 g vody
- 140 g másla
- špetka soli
- 10 g cukru krupice
- 5 g vanilkového cukru
- 200 g hladké mouky
- 270 g vajec (cca 4 vejce)
- Rostlinný olej na smažení
- Moučkový cukr a skořice na obalování

Postup

Do rendlíku dáme mléko, vodu, máslo, cukr, vanilkový cukr a špetku soli. Vše spojíme dohromady a přivedeme k varu. Za stálého míchání přisypeme mouku a vařečkou těsto mícháme tak, aby se vytvořila bílá vrstva, která se však nesmí připalovat. Směs stáhneme z ohně a vyklopíme

do roboty, upneme nástavec „hák“ a ve středních otáčkách mícháme těsto do vychladnutí.

Do vychladlé směsi postupně přimícháme všechna vejce, až je těsto krásně hladké. Ve vyšší pánvi rozehřejeme vyšší vrstvu oleje asi na 160 stupňů. Těsto vložíme do cukrářského sáčku s řezanou trubičkou a stříkáme malé tyčinky přímo do oleje. Smažíme z obou stran do světlehnědé barvy. Usmažené churros vyjmeme z oleje a položíme na ubrousek nebo kuchyňský papír a ihned obalujeme v moučkovém cukru smíchaném se skořicí. Poté dlouho nevydrží na talíři, protože jsou moc dobré. Pokud máte rádi horkou čokoládu, namáčejte churros v čokoládě. Dobrou chuť!

Předposlední zastávkou byla cesta u domečku rodiny Málků, kde si Jana Málková pro všechny jako každý rok připravila teplý čaj a svařák, jelikož teploty venku byly okolo 0°C a chvilkami nás přepadla po cestě sněhová vánice, teplým nápojem nikdo nepohrdl. Poslední zastávkou byl domeček K Berounce u rodiny Štíbrových, kde se stoly prohýbaly dobrotami a mnohými druhy alkoholických nápojů.

Průvod byl však už tak posílněn z předchozích zastávek, že se pan Štíbr rozhodl dovést všechno do hasičárny, kde se mělo vše dojíst a dopít. Jako každý rok, tak ani letos nemohla chybět vynikající zabijačka, kterou pro všechny připravovali Ríša a Ríša.

Jestě jednou chci moc poděkovat všem, kdo se k průvodu připojili a hlavně těm, kdo si pro nás připravili pohoštění a otevřeli nám své dveře.

Něco málo k zamyšlení: Paní Jitka Švecová o nás v roce 2010 napsala krásný článek do místního zpravodaje.

Cituji:

**„MASOPUST V HLÁSNÉ TŘEBANI
1. ročník masopustního veselí se v naší krásné vesnici konal v mrazivou neděli.**

Tuto akci organizovali dobrovolní hasiči, a to na výbornou. Sešlo se asi 200 občanů a občánků, i masky byly velmi nápadité, prostě super.“

Nevíme, zda je to věkem nebo čím, ale zájem o tuto naši trebaňskou tradici slábne, což je škoda. Myslím, že by se naši místní obyvatelé mohli zamyslet nad tím, zda budou tyto akce podporovat, nebo si každý budeme žít za svými ploty.

➤ L. Batíková

I NĚCO MÁLO Z HISTORIE O MASOPUSTU

Masopust není církevní svátek, ale byl zařazen do církevního kalendáře. Jeho termín se určuje podle Velikonoc. Odehrává se před Popeleční středou, která zahajuje předvelikonoční postní období. A protože Velikonoce jsou pohyblivým svátkem, může mít masopustní neděle různé datum.

Pod názvem masopust se skrývá celé období od Tří králů až do začátku postní doby, kdy masopust vrcholí, a také končí prvním postním dnem zvaným Popeleční (též škarredá) středa. Před předvelikonočním půstem si každý dopřál do sytosti bujarého veselí, zpěvu, tance a pochopitelně i jídla a pití, proto se také v tento čas odehrávalo nejvíce zabíjaček. Zároveň mrazivé počasí pro ně bylo ideální a rezníci měli proto v tento čas nejvíce napilno.

Jde o dobu poměrného hospodářského klidu, pouze se dokončovalo ještě pár drobných prací z předešlého hospodářského roku (draní peří, přástky, mláčení obilí). Zároveň se všichni připravovali na blížící se jaro, začátek nové hospodářské sezóny. S tímto obdobím souvisí řada symbolických úkonů a pověr, majících zajistit blahobyt, plodnost, bezpečí v usedlosti.

Masopustní neděle - 49 dní před Božím hodem velikonočním.

Masopustní úterý - 47 dní před Božím hodem velikonočním

Dříve se masopust držel hlavně po tyto tři dny: **tučný čtvrtek, taneční neděle a maškarní úterý**. V těchto dnech bylo také využíváno „ostatkové právo“.

Přestrojování za maškary

Maškary a tanec měly našim předkům přinést kromě plodnosti také bohatou úrodu na polích a prosperitu dobytka. Masopustním koledováním si v dřívější době chudší lidé trochu doplnili skromné zásoby v domácnosti.

Masopust je svátek ve srovnání s ostatními zvláštní. Možná i proto, že se jej nikdy nepodařilo přizpůsobit liturgickým předpisům. Masopust si oblíbily všechny vrstvy obyvatel, od nejhudších až po panovníky. Slavil se v podobě karnevalové zábavy i na panovnickém dvoře. Čeští králové si zvali šlechtu a později i zástupce městského stavu, například na Pražský hrad či na císařský dvůr do Vídně. Zřejmě tomu tak bylo i u nás na zámku. Kroniky ale mlčí a pamětníků není.

Ve městech i na venkově se od středověku organizovaly taneční zábavy a průvody masek, kterými mimo jiné lidé parodovali neoblíbené úředníky i lidské vlastnosti směšnými maskami. Lidé prostě chtěli slavit masopust svobodně a bez zábran a nenechali si toto právo vzít.

Mluvčí průvodu masek je „strakatý“ – žádá o povolení obec i každého majitele domku, kam masky zavítají. Dále mezi tradiční masopustní postavy patří také rasové, turci, kominíci, kobyly, medvěd, ale i židi či osoba slaměného. Na závěr masopustní obchůzky dochází k obřadu poražení kobyly, zastřelení

medvěda a poté následuje veselý tanec masek a všech, kdo se chtějí k veselí připojit, ale jen do půlnoci.

Existuje několik druhů tradičních masek, které se dodnes objevují pravidelně. Patří k nim například medvěd, klibna neboli kobyla, žid, bába s nůši. Počet masek je libovolný. Některé masky však v minulosti chodily samy nebo v malých skupinkách. Tak tomu bylo určitě, když chodila klibna, nebo když se chodilo s medvědem. Tato chození nebyla vázána jen na masopustní průvod, ale pamětníci si ještě pamatují, že se chodívalo po celou dobu od Tří králů po Škaredou středu.

Kdysi se ženám účast v průvodu zakazovala a rovněž jim bylo zakazováno se převlékat do masek. Dnes už toto sice neplatí, přesto jde převážně o doménu mužů. Chození v některých maskách je přece jen fyzicky náročné, navíc u některých typů (například baba) je zcela nemyslitelné, aby je hrály ženy. Do takových masek, jako byl například turek nebo laufír, se dokonce mohli převlékat pouze svobodní chlápci. Na některé masky je dokonce potřeba i dvou „sehraných“ osob, to platí třeba pro klibnu – kobylu.

Průvody masek

Průvody maškar obvykle neměly závazná pravidla. V každém kraji, a někdy i v každé vsi, byly jiné podle módy nebo vlivu sousedních vesnic a měst. Vždy však končily s rozjásaným obdobím masopustu.

Soutěžilo se o lepší a vynalézavější masku, o zajímavější skopičinu, která nejvíce pobavila vděčné diváky. Většinou se jednalo o obchůzku od domu k domu za zpěvu, tance

a žertování na adresu jejich obyvatel. Někdy žertování neskončilo jen u slov, ale došlo i na mazání sazemi a házení do sněhu. Masky dokázaly udělat nepořádek, ale vždy popřály úspěšný hospodářský rok, zdravý a plodný dobytek. Kdybychom zašli dál do minulosti, vinšování i přání z oblasti plodnosti žen i mužů.

Masopustní obchůzky

Obchůzky o masopustu se udržují v nezměněné podobě po několik generací. Prokazatelně od poloviny 19. století, ale tradice je mnohem starší, jak dokazují některé záznamy v kronikách. Navíc i podoba masek, stejně jako jejich funkce se prakticky nezměnila. Masky byly vlastnictvím jednotlivců (v rodinách se tradičně dědily), kteří se za ně jednou v roce převlékají. Masopustní obchůzky nikdo neorganizoval, jednalo se o spontánní záležitost obyvatel. V této podobě se dnes koná většinou o víkendu před popeleční středou.

Dnes jsou masopustní zvyky rozšířené po všech krajích. Některé zvyky jsou pouze místní, některé se udržují či udržovaly všude. Z dnešního pohledu je vlastní masopust třídenní lidový svátek, který ve své podstatě sice nemá nic společného s liturgií, ale přesto je podřízen běhu církevního kalendáře. Slavil se ve dnech předcházejících Popeleční středě, kterou začíná 40 denní půst před Velikonoce-mi.

Masopustní zvyky byly vždy spojené s maškarami a výstupy. Masky byly všude pohoštěny a ještě dostávaly výslužku, jídlo i peníze. Ty se pak společně propily v hospodě - proto také bývali hospodáři štedří.

Ostatkové právo

Je pravdou, že většinou masopustní veselí nebylo nikým organizováno. Jeho podstatou bylo, že mládež převzala na dobu masopustního veselí vládu nad obcí. K tomu byl zvolen z jejího středu výbor, který organizoval zábavu a taneční programy v hospodě. Výbor také symbolicky přijímal starší chlapce mezi dospělé nebo trestal různá vymyšlená provinění svých kamarádů.

A tresty, ty byly různé, ale vždy organizačního rázu. Chasníci ze statků zajišťovali občerstvení. Tak třeba se jeden musel postarat o celou hostinu při pochovávaní basy. A chasníci z chudších rodin, ti zase dostávali úkoly organizačního charakteru. Někdo měl za úkol dát dohromady celou kapelu a řádně s nimi vše nacvičit. Jiný musel domluvit s hostinskými, aby byl dostatek piva nebo zajistit, aby všechny masky měly vše potřebné, a aby bylo vše řádně přichystané, atd. ... Výbor musel skutečně tvrdě „pracovat“, protože jeho členové museli všechno připravit, obejít obec a vybrat peníze na pohoštění, domluvit se s hudebníky, zajistit dostatek piva, vyzdobit sál a ještě jít příkladem v tanci.

Odnakem jejich přechodné moci byla šavle ozdobená šátky a stuhami, které se říkalo „právo“. Před zahájením tancovačky se zabodla v hospodě do trámu. Ferulí, prutem upraveným jako velká ozdobená vařečka, se současně trestali provinilci (ferule byla od středověku odznakem úřadu rychtáře).

Členovi výboru se říkalo „stárek“, partnerka byla „stárková“. Nejvýznamnější byl první stárek. Pro svobodnou dívku i její rodiče byla velká čest, pokud si ji první stárek vybral.

Taková dívka musela vystrojit hostinu pro celý výbor a za odměnu mohla se svým stárkem zahajovat taneční zábavu. Další členové výboru se označovali jako „rychtář, pudmistr, konšel, sklepník apod.“

Pochování basy

Poslední masopustní den, úterý před Popelčínou středou, končival pochováním basy. Večer po obchůzce končival stejně jako všechny masopustní dny muzikou a tancem v hospodě. Tentokrát se však zábava neprotáhla až do rána. Ve středověku se chodilo spát se západem slunce, v novověku samozřejmě později.

Masopust končil přesně o půlnoci, kdy pohnocný zatroubil na roh. Často se ještě pochovala basa, ať už skutečná nebo jako figurína, která se na nosítkách vynesla ven a pohřbila na znamení, že si na ni v následujících týdnech nikdo nezahraje. Lidé věřili, že pokud budou o masopustu tancovat přes půlnoc, objeví se mezi nimi ďábel, často jako cizinec v zeleném kabátě. Někteří měli nadto ještě v mysli hluboko zasutou prastarou pověru, že země je do doby, než vydá úrodu, těhotná, a proto se po ní stejně nesluší skákat a dupat.

Tím skončil čas masopustního veselí a nastalo období půstu, které trvalo dlouhých 40 dnů. Věřící se během něho měli připravovat na největší křesťanský svátek -Velikonoce.

Život se vrátil do klidných kolejí a na tanec, pití a hodování mohli lidé jen vzpomínat. Většina věřících dodržovala církevní půst.

► *L. Batíková,*

čerpáno ze zdroje: <http://brtpichlavec.sweb.cz/tradice/cirkevni/masopust/masopust1.htm>

RECEPT NA ÚNOR – „BOŽÍ MILOSTI“

Těžko říct, zda jsou boží milosti pečivo spíš masopustní nebo velikonoční, možná je lepší je označit jako „kolední“. Co jiného dát koledníkům do ruky než štamprli a kousek něčeho malého k zakousnutí? Ať už jsou to smažené koblížky, domácí koláče, chlebičky, masopustní průvod bude rád za každou poctivou domácí výrobu. Pokud si je chcete vyzkoušet, zde máte jeden z receptů.

Suroviny na 30ks:

250 g hladké mouky
1 lžice moučkového cukru
2 žloutky
3 lžice bílého vína
2 lžice tuzemského rumu
2 a 1/2 lžice zakysané smetany
1/2 lžičky citronové kůry (jen žlutou část)
špetka soli
sádlo na smažení
moučkový cukr na obalení
vložit 1x obr vykrajování boží milosti

Postup:

Na stůl nasypeme mouku, uprostřed uděláme důlek a dáme do něj žloutky, lžici moučkového cukru, rum, bílé víno, zakysanou smetanu, citronovou kůru a špetku soli. Vše dobře smícháme, vypracujeme těsto, které zabalíme do potravinářské folie a dáme do chladničky na pár hodin odpočinout. Těsto vyndáme a na vále z něj vyválíme tenký plát, z něj rádylkem vykrajujeme různé tvary (kosočtverce, čtverce, obdélníky aj.), které uprostřed ještě 2-4x prořízneme. Připravené boží milosti skládáme ještě na vál a necháme asi 10 minut přikryté utěrkou odpočívat. Smažíme je ve větším množství sádla dozlatova a skládáme na savý papír nebo ubrousek, aby se vsákl přebytečný tuk. Ještě teplé obalíme v moučkovém cukru a můžeme podávat

► M. Snopek

CVIČENÍ - ZIMNÍ ZÁCHRANA TONOUČÍHO

V úterý 10. ledna tohoto roku, se sbor dobrovolných hasičů Hlásná Třebaň rozhodl k simulovanému nácviku záchrany tonoucího v propadlém ledu.

Školení vedl po setmění Jakub Voborník, který právě absolvoval tento výcvik u profesionálního sboru hasičů. V prořezaných otvorech proběhl výcvik záchrany ve dvou

záchranných krocích, záchrana s pomocí úvazu a s pomocí žebříku. Postup pomocí žebříku byl vůbec nejrychlejší a nejsnazší pro dva zachránce. Trénink absolvovaly dvě dvojice členů sboru Richard Málek, Honza Šesták, Filip Černý a Martin Tůček. Ledová voda nás i při okolní teplotě -10°C bavila, v suchých neoprenových oblecích bylo příjemně, ale pořád jsme museli mít na paměti, že maximální doba strávená v ledové vodě jsou dvě minuty. Jinak by se mohly začít objevovat známky podchlazení a celkové selhání organismu. Dále jsme se seznamovali s doplněným vybavením pro tento typ výjezdu – neoprenové komplety, žebřík a nová horolezecká lana.

Jako problémové se jevily chladem ztuhlé zipy obleků, které jsme promazali a také velmi rychlé zamrznutí suchých zipů a spon opasek, které pak byly pro další figuranty skoro nepoužitelné.

Doufáme, že nácvik zůstane jen v teoretické rovině.

➤ *L. Batíková*

I KULTURNÍ AKCE V OKOLÍ

Masopustní veselice v lednu skončily a únorem dále pokračují, proto se nezapomeňte přijít pobavit i vy třeba v maskách na další masopusty. Jeden z nejznámějších, dobře dostupný z naší vesnice a velmi hezky připravený, je ten na druhé straně řeky Berounky, v Zadní Třebani – 25. 2. 2017.

Masopust	LETY 4. 2. 2017
Řevnický masopust	ŘEVNICE - 5. 2. 2017
Neumětelský masopust-	NEUMĚTELY - 11. 2. 2017
Všeradický masopust	VŠERADICE - 18. 2. 2017
Tochovický masopust	TOCHOVICE - 18. 2. 2017
Masopust	SLIVENEC+HOLYNĚ - 19. 2. 2017
Masopust	ZADNÍ TŘEBAŇ - 25. 2. 2017
Sousedské posezení	ZADNÍ TŘEBAŇ - 25. 2. 2017
Dětský karneval	ZADNÍ TŘEBAŇ - 26. 2. 2017

Dalšími zajímavými akcemi v okolí jsou:

- 22. 2. 2017** – **koncert Ivan Hlas** - začátek v 19:30 hod., Zámek Dobřichovice, Trio Ivan Hlas, Jaroslav Olin Nejezchleba a Norbi Kováč. Vstupné 200,- Kč, na místě 250,-Kč. (www.ivanhlas.cz).
- 23. 2. - 30. 4. 2017** – **Fenomén Igráček** - výstava legendárních figurek pro děti. Budou zde k vidění figurky staré i nové s moderními prvky a doplňky - Jenštejnský dům, Husovo náměstí 87, Beroun.
- 24. 2. 2017** – **2. narozeniny Muzea berounské keramiky** – beseda věnovaná renesanční malované keramice v celoevropském kontextu se zajímavými hosty – začátek v 17 hodin, Beroun.

I CVIČENÍ PO VÁNOCÍCH – ANEB ŘÍKAJÍ JIM LEDŇÁČCI?

Asi to všichni znáte – je po Vánocích, pár kilo máte navíc a rádi byste byli zase fit a zpět ve své formě. S nastupujícím novým

rokem si mnoho z nás dává předsevzetí typu: „Zhubnu a budu pravidelně sportovat“, „nebudu kouřit“ nebo dokonce „nebudu pít“!

Asi nejvíce řešíme hubnutí po Vánocích a potom hubnutí „do plavek“ před letní sezonou. Ale ruku na srdce, kdo z Vás to vydrží dlouho, než ten zmiňovaný první lednový měsíc?

Měsíc leden, ve kterém „ledňáčci“ přilétají do fitness center, praská ve švech! Šatny jsou plné neznámých tváří, běžecké pásy plné, stroje beznadějně zabrané. Z počátku to vypadá, že chci-li dnes cvičit, strávím tu čekáním mládí. No paráda! Pak mi to ale dojde: „Počkat, to jsou ledňáčci, ti zase za pár týdnů odlétají“!

Pravdou je, že v tomto měsíci bývá zvykem shodit přebytečná kila po mlsání o Vánocích, a tak jindy poloprázdné fitness centra jsou v lednu přeplněná všemi, kdo se rozhodli jít sportovat, s vidinou rychlého úbytku na váze. Vydrží jim to ale krátce. Myslím si, že je to hlavně motivací, pevnou vůlí, kterou v sobě máme.

Četla jsem takový názor a sama to vnitřně tak cítím též, že sport si musíte zamilovat a musí Vás bavit. Pokud jdu cvičit z donucení, tak to nemá cenu a ani výsledek (hubnutí, zpevnění těla, odreagování se atd.) není vidět, tím pádem jde motivace rapidně dolů a fitness centra zejí opět prázdnotou.

Pokud opravdu chcete pro své tělo i duši něco udělat, tak si sedněte a řekněte si – „Ano, chci se sebou něco udělat a chci se cítit dobře“. Věřím, že mnozí z Vás sport milují a provozují ho po celý rok. Já osobně vím, že sport mě dodává spoustu energie, spoustu radosti. Nejen, že si zpevním tělo, ale zároveň léčím i svou duši, psychiku a „nabíjím se na další dny“. Cvičením vyplavujete tzv. „hormon štěstí“ a zároveň odplavujete škodlivé látky z těla. A pokud máte někdo zdravotní potíže, které Vám neumožní aktivně sportovat, věřte, že i obyčejná chůze Vám i Vašemu srdci pomáhá.

Pokud nechcete zůstat jen těmi „ledňáčky“ a rádi byste se věnovali sportu více po celý rok, podívejte se na pár tipů, kam sami nebo s dětmi můžete vyrazit za sportem v našem okolí.

– **Dobřichovice – JOJOGYM** – sportovní centrum – maminkám ohlídkují dětičky – skákací hrad za poplatek a vy si můžete jít zacvičit. V areálu nově vzniklého centra (1/2016) je mnoho možností. Tance pro děti i dospělé, gymnastika, kruhový trénink, tabata, lezecká stěna, trampolína a jiné. Centrum pravidelně pořádá příměstské tábory pro děti a také různé sportovní akce a akce pro firmy. Jak jsem již psala, pravidelně centrum navštěvuji a mám jen dobré reference. Já osobně mohu doporučit tanec s Vojtou (latino a movie dance), popř. tabatu a kruhový trénink, jógu. Centrum se nadále rozvíjí a přidává nové akce, nové lekce sportu. Novinkou pro letošní rok je jóga pro muže i ženy všech kategorií. Více na www.jojogym.cz

– **Olympia Wellness-Všenory** – fitness centrum – pro děti i dospělé. Součástí centra je fitness, sály, kde se cvičí různé druhy sportu – zumba, kruhový trénink, bosu, fitbox, aerobic pro děti atd., součástí centra jsou také služby kosmetiky, nehtového studia, sauna, masáže. Více na www.olympiawellness.cz

– **Fit-Marathon – tělocvična na statku Mořinka** – provozuje jí paní Mgr. Věra Barchánková. Cvičí se zde bosu, step aerobic, Alpinning, Fit ball, Běh, Nordic Walking v domácím prostředí. Více na www.fit-marathon.cz

– **Sportcentrum Řevnice** – možnost si jít zahrát tenis – celoročně.

Více na www.sportcentrumrevnice.cz

– **Zumba Srbsko – Sokolovna Srbsko** – taneční zumba pod vedením paní Elišky Krejbichové – začátek od 20.00 hod. do 21.00 hod, cena 70 Kč. Taneční zumba s prvky posilování. Zumbu pod vedením Elišky již zná několik žen z naší vesnice a některé pravidelně jezdí na její zumbu cvičit. Eliška také pořádá sportovní víkendové akce. Více na www.berounska-zumba.cz

– **Sport EDEN Beroun** - je areál zaměřený na sportovní a volnočasové aktivity, kde najdete adrenalin, zábavu, ale i pohodu, klid a relax. Na své si zde přijdou golfisté, pro které je zde k dispozici indoor golf, disponující dvěma simulátory, driving range, chipping a putting green. Velice oblíbeným je i badminton, při kterém můžete pořádně vybit veškerou svou energii. Novinkou je Crazygolfové hřiště, kde najdou zábavu velcí i malí hráči při hře na 18ti jamkovém hřišti, které je spojením minigolfu a zábavného parku s hradem a pohádkovými postavkami, prvním svého druhu v ČR. Multifunkční hala nabízí kromě badmintonu i florbal, futsal a tenisový kurt. Po celý rok je k dispozici velká škála různých cvičení. Mezi nejnavštěvovanější patří Zumba, Pilates, Bosu atd. Z dalších sportů, které lze využít v letním období je lukostřelba s instruktorem, 4 venkovní antukové tenisové kurty, beachtenis a beachvolejbal. V centru si také můžete vyzkoušet cvičit pod vedením osobního trenéra. Působí jich zde několik.

Já osobně mám zkušenosti s paní Kateřinou Kafkovou, která je velmi sympatická a dokáže Vám určit cviky přímo na Vaše bolavé tělo a pomoci vytvarovat Vaše nedostatky. Neustále se zdokonaluje novými poznatky a nebojí se novinek. Vidí Vás jako člověka, který chce změnit své stravovací návyky, zpevnit tělo, ne z Vás dostat jen zaplacenou nemalou částku. Součástí centra je také příjemná restaurace. Více na www.sporteden.cz

– **Laguna-aquapark Beroun** – nabízí plavání pro veřejnost, pro dospělé i děti, zároveň zde probíhají plavecké kurzy pro děti, součástí je i posilovna, sauna, masáže, solná jeskyně, solárium. Více na www.tipsportlaguna.cz

– **Běh** - pokud někdo z Vás nemá čas zjet si někde zacvičit nebo nechce dávat mnohdy nemalé finanční částky za sportovní centra, tak pro ty mám jednoduchou radu – začněte běhat! Běh je jednou z nejpřirozenějších forem cvičení. Běh je dokonalý sport, nic Vás nestojí (tedy kromě koupě běžeckých bot) a vyběhnout můžete kdykoliv. Okolí naší vesnice je přece krásné. Běháním si nejen zpevníte tělo, ale také zpomalíte proces stárnutí, uděláte něco pro své srdce, cholesterol a budete se cítit sebevědoměji, odpočatě, vyzkoušíte si vytrvalost a možná se dostanete i na startovní čáru a uběhnete svůj osobní rekord. Jde to!

Sportujte po celý rok, jen tak se budete cítit nejlépe!

► M. Snopek

I BEROUNKA – 7. ČÁST

Vodohospodářské plánování – historie

Každý zásah do vodního režimu státu, oblasti, místa, má závažný a dlouhodobý dopad. Bez důkladné přípravy může být i dobře míněná změna kontraproduktivní či dokonce škodlivá svými dopady na životní prostředí i existenční podmínky obyvatel dotčené oblasti. Vždy se dotýká základní existenční podmínky, dostatku a kvality vody.

Vodohospodářské plánování má v Česku dlouhou tradici. Již v 19. a v první polovině 20. století byly zpracovány souhrnné dokumenty v regionálním rozsahu, které řešily nejen problémy ochrany před povodněmi, ale i využití vodní energie, možnosti plavby a vodohospodářské otázky spojené s odvodňováním nebo zásobováním vodou.

V letech 1949-1953 byl zpracován první celostátní dokument – **Státní vodohospodářský plán republiky Československé** (SVP 1953).

Zákon č. 11/1955 Sb., o vodním hospodářství, návazně stanovil, že s povrchovými a podzemními vodami je nutno plánovitě hospodařit technicky a ekonomicky nejvýhodnějšími prostředky a způsoby tak, aby byla udržena rovnováha mezi kapacitou vodních zdrojů a potřebou vody a zároveň, aby byla zachována, respektive zlepšena, jakost vody.

V další souhrnné právní úpravě zákonem č. 138/1973 Sb., o vodách, byl zaveden institut „**Směrného vodohospodářského**

plánu“. V letech 1975-1976 byl publikován Směrný vodohospodářský plán ČSR (SVP 1975). Byl to dokument, ze kterého byly povinny vycházet vodoprávní úřady při rozhodování, vydávání vyjádření a při provádění ostatních opatření podle nového vodního zákona (č. 254/2001 Sb.) až do doby schválení nových plánů v příslušné oblasti povodí (ustanovení §127 odst. 15 vodního zákona).

Nový institut „**plánování v oblasti vod**“ přinesl změnu celého dosavadního systému „vodohospodářského plánování“ v tom, že součástí plánování v oblasti vod není pouze problematika pokrývání požadavků na využívání vodních zdrojů, ale i problematika ochrany vodních útvarů, a tím i vodních a na vodu vázaných ekosystémů.

Začátek nového procesu plánování v oblasti vod spadá do roku 2004, kdy se začaly připravovat zcela nové celostátní dokumenty vodohospodářského plánování – **Plán hlavních povodí České republiky**, schválený usnesením vlády České republiky ze dne 23. května 2007 č. 562 a 8 plánů oblastí povodí, které byly schváleny zastupitelstvy příslušných krajů dle jejich územní působnosti a vešly v platnost koncem v prosinci 2009.

Příroda je živý organismus, vyvíjejí se i technické prostředky, mění se obecné vědomí nutnosti hospodaření s vodou i ochrany před ničivými účinky povodní. Aktualizace plánů oblastí povodí, stejně jako plánů dílčích povodí je tak trvalá činnost všech orgánů, do jejichž odpovědnosti problematika hospodaření s vodou spadá. Neza-

stupitelnou roli plní i orgány samosprávy, a to nejen plánováním a zabezpečováním povodňových plánů, ale především, co je nejpodstatnější – **Hospodaření s vodou tak, aby byla nejen pro dnešek, ale i pro budoucnost.** Plánování v oblasti vod je soustavná koncepční činnost, kterou zajišťuje stát prostřednictvím ministerstva zemědělství.

Jsou před námi tři osudové otázky:

- hospodaření s vodou tak, aby jí bylo dostatek dnes, zítra a aby i naši vnuci a vnučky měli kvetoucí zahrady, úrodná pole, aby mohli žít v přírodě způsobem, který bude odpovídat jejich kulturní úrovni
- využití energetického potenciálu, zvláště pro výrobu elektrické energie
- čelit ničivým účinkům, a to jak nedostatku vody, tak i krátkodobému jejímu přebytku

V předcházejících kapitolách tohoto dokumentu bylo téma „hospodaření s vodou“ již podrobněji pojednáno, stejně jako na příkladu slovenské řeky Váh byla uvedena možnost energetického a dopravního využití.

Tak nám zbývá těžké téma:

- Protipovodňová ochrana Dolní Berounky, včetně dopadů vysokých vodních stavů na Berounce na povodňovou situaci v Praze:
- Když Protipovodňová ochrana ANO, tak jak. Když NE, tak jak nahradit škody.

Dnešní situace:

Význam Berounky územně daleko přesahuje její povodí. Berounka má na vodohos-

podářské mapě Čech významné postavení, její povodí zasahuje od západní hranice ČR až do Středních Čech, spolu se svými přítoky (Úhlava, Úslava, Radbuza, Úhlavka, Mže, Třemošná, Středa, Rakovnický potok, Kačák, Litavka, Klabava, Třebaňský potok a další) pokrývá rozsáhlou jihozápadní a částečně i severozápadní oblast Čech a významným způsobem ovlivňuje stav Vltavy i Labe. Přestože snahy o její regulaci, a tedy i o možnost účinného řízení průtoku, a zvláště omezení mohutnosti povodňové vlny, mají již stoletou historii, nebylo dosaženo společenského konsensu, který by vedl k řešení. Vltava, díky své regulaci soustavou přehrad, není významným povodňovým rizikem nejen pro své povodí, ale i pro pražskou aglomeraci. Berounka toto riziko představuje. Hlavní příčinou tohoto stavu je střet zájmů, především majetkových a ekologických, a na druhé straně dlouhodobého společenského prospěchu. Zároveň je třeba připustit, že žádné technické řešení nepřinese jen výhody, ale působí i negativně. Není řešením absolutním. I zájmy majetkové a ekologické mají své záporné stránky, především podléhají místním zájmům a názorům osobním, a často tedy nemají perspektivní rozměr.

1. Historie projektové přípravy vodního díla Křivoklát

Myšlenkou zbudování přehrady v tomto profilu se vodohospodáři začali seriózně zabývat již v letech 1911-13. Ve 30. letech byly přípravy již tak daleko, že se veřejně udával rok 1960 jako datum uvedení tohoto vodního díla do provozu, s tím že se bude

významně podílet na zásobování plzeňské a pražské aglomerace elektrickou energií, bude zdrojem pitné a užitkové vody pro kladenskou oblast a umožní splavnění Berounky od Vltavy až do plzeňských, především Škodových závodů. Přípravné práce pozastavila nejistá situace v období těsně před vypuknutím II. světové války, nicméně němečtí vodohospodáři na tuto myšlenku navázali jako na důležitou podmínku splavnění Labe nadleřšováním jeho průtoků z přehrad umístěných na jeho přítocích.

Úvahy o realizaci přehrady vedené od 50. let byly ukončeny až v roce 1988, kdy usnesením vlády ČSSR bylo rozhodnuto o definitivním zastavení tohoto projektu. Zdůvodnění bylo již tehdy ekologickými dopady. Roli sehrály i vysoké náklady na realizaci uvažovaných staveb.

2. Období před 1. světovou válkou

V roce 1911 Ústav ku podpoře průmyslu obchodní a živnostenské komory v Praze pověřil inženýra Františka Radouše z Hradce Králové vypracovat studii o možnostech využitelnosti vodní síly na přítocích Vltavy. Studie obsahovala návrh přehrady u Čertovy skály u Týřovic na Berounce. Nádrží by bylo dosaženo regulačních cílů (objem cca 700 mil m³), byla by bohatým pramenem energie elektrické poskytující okrouhle 15 000 stálých koňských sil (cca 10 MW), vytvořila by plavební dráhu o délce 74 km a tím splavnění Berounky, měla by význam jako regulátor vodních stavů na již splavném Labi a Vltavě a mohla by zásobovat Kladno a okolí vodou. Pro vyrovnání rozkolísaných průtoků za Roztokami měla sloužit jezo-

vá zdrž vytvořená stupněm vybudovaným 10 km pod hrází u Roztok se stavidlovým uzávěrem, násoskovým přelivem spojený silničním mostem výšky 8 m. Druhý návrh ing. Radouše z roku 1911 obsahoval hráz posunutou po proudu do profilu u Roztok, což umožňuje získat větší zásobní objem a lepší ochranu před povodněmi. Tato varianta byla vybrána jako lepší. V dalším stupni prací v roce 1914 bylo provedeno tachymetrické zaměření příčných profilů, nivelace podél Berounky a přítoků. Návrh zpracoval inženýr Alois Moravec a dr. tech. Jan Novotný. Navržený objem nádrže se pohyboval mezi 600–650 mil. m³. Hráz měla být vysoká 64 m, dlouhá 335 m, vzduť mělo být 58 m. Hráz měla být betonová tízná se soustavou tří plavebních komor o spádech 12 + 15 + 15 m. Převádění velké vody – přepadem přes hráz násoskovými přelivy a plavebními komorami a variantně dvěma bočními přelivy s kaskádami. Tento návrh umožňoval vyrovnávat odtok pod přehradou, zlepšovat průtoky za nízkých vodních stavů, splavnění Berounky ze Zbečna do Plzně, zásobování průmyslovou vodou. Spolu s hlavní hrází na Berounce byly navrženy další stavby: VD Zbečno – vyrovnávací nádrž (pevný jez s plavební komorou a stavidlovým uzávěrem) cca 10 km pod hrází VD Křivoklát, VD Planá – vnitřní přehrada na Berounce s výškou hráze 27 m, kvůli kolísání hladiny v Plzni a plavbě až do Plzně, VD Třemošná - přehrada na Třemošenském potoce s výškou hráze 27 m a délkou 90 m kvůli kolísání hladiny v Plzni, VD Střela na Střele, vzduť 23 m, zajištění plavby až do Plas - plavební zařízení na těch-

to přehradách. Tato studie neřešila splavnění Berounky od Zbečna do Prahy. Od této doby se ustálil název „Vodní dílo Křivoklát“. Inženýr Alois Moravec a dr. tech. Jan Novotný zpracovali i druhou variantu návrhu. Navrhli přilepit hráz na tzv. Čertovu skálu severně od Týřovic, což je místo, které je svým geologickým profilem pro betonovou přehradu přímo stvořené, ale nachází se nevhodně blízko Plzni. Geologické poměry v celé délce údolí Berounky jsou vůbec dosti vhodné, tvoří je staré vyvěřeliny různého druhu, porfyry a diabasy. Pro vyrovnání rozkolísaných průtoků za Roztokami měla sloužit jezová zdrž vytvořená stupněm umístěným 10 km pod hrází u Roztok, se stavidlovým uzávěrem, násoskovým přelivem spojený silničním mostem výšky 8 m. Tyto návrhy byly obecně hodnoceny jako velmi kvalitní, ale k výstavbě nedošlo kvůli vysokým nákladům, které by si stavba vyžádala. Ing. Moravec navíc řešil splavnění pouze od Plzně po Roztoky, úsek z Roztok do Prahy předpokládal pro plavbu již vyřešený a nezabýval se jím. Plavební dráha byla navržena pro lodě nosnosti 600 tun (délky komor 70 m, šířky 10 m a plavební hloubka 2,1 m).

2. Meziválečné období

V roce 1923 Ing. Smrček na popud Vodocestného sjezdu konaného v roce 1919 v Plzni a pořádaného městskou radou, na kterém se projednávala možnost vodní cesty od Vltavy přes Mži a Všerubské sedlo až k Řeznu, vypracoval studii rozdělenou na 3 části. První obsahuje splavnění Berounky od Vltavy až po přehradu Křivoklát

(šířka ve dně 30 m pro splavnou hloubku 2,1 m). Druhá část je přehrada Křivoklát s hladinou sahající až k Plzni a vyrovnávací nádrží u Zbečna a s ponořenou nádrží u Plané, ta třetí je průplav Plzeň – Řezno.

3. Období II. Světové války

V době tzv. Protektorátu hledali Němci alternativy pro zlepšení průtoků na v té době již splavném Labi. Mělo k tomu sloužit potenciální vodní dílo Křivoklát, v podstatě varianta Ing. Moravce, ale nikoli celá, určená pro splavnění Berounky, ale jen hlavní hráz u Roztok s vyrovnávací jezovou zdrží. Úkol zpracoval Ing. Karel Kosek v roce 1943, který také zahájil průzkumné práce. Měření trvala do konce války.

4. Období 1958-1959

V letech 1958-1959 byla zpracována podnikem Hydroprojekt studie „VD Křivoklát – studie“ jako komplexní vodohospodářské využití (zásobování vodou, nadlejšování průtoků, ochrana před povodněmi) a energetické využití pro výrobu špičkové elektrické energie. V roce 1959 byla vypracována alternativní studie „VD Křivoklát – studie – alt. S5 a S6“, zpracovatelem byl rovněž Hydroprojekt, který pak vypracoval všechny následující studie a projekty od této doby až do konce osmdesátých let.

5. Šedesátá léta

V roce 1961 byla vypracována Studie „Splavnění Berounky“. VD Křivoklát bylo navrženo s klenbičkovou betonovou hrází, splavnění až do Plzně, spád 44,5-61 m, využití pro výrobu elektrické energie s průtokovou elektrárnou o výkonu 700 MW. Vyrovnávací nádrž měla být u Žloutkovic.

V letech 1962 a 1963 byla vypracována studie „VD Křivoklát“ – studijní úkol pro ČSAV. V roce 1962 byla zpracována studie „Křivoklát – studie kamenné hráze“. „Státní výzkumný úkol MZLVH č. 28 II-3-2 – vodní dílo Křivoklát, vodní dílo Český Krumlov“ byl vypracován v roce 1964 v rámci státního výzkumného úkolu ministerstva zemědělství a lesního vodního hospodářství „Výzkum koncepce nových vodních elektráren“. Zde se již poprvé objevila myšlenka přečerpávací vodní elektrárny s kapacitou 718 MW.

Další studie byla vypracována v roce 1966. Jmenovala se „VD Křivoklát – studie k investičnímu záměru“ a vycházela ze studie z roku 1963, hlavní hráz měla mít zajistit 69,5 m vzduť, délka zdrže 71 km, objem nádrže 670 mil. m³. Přečerpávací elektrárna měla být umístěná pod hrázi se čtyřmi reverzními turbínami o celkovém výkonu 500 MW. Nádrž by umožňovala zásobování pitnou vodou západní část Středočeského kraje (0,645 m³ /s), odběr vody pro závlahy (2,45 m³ /s), nadlepšování minimálních průtoků v Berounce, retenční prostor 45 mil. m³ by umožnil snížit kulminaci Q₁₀₀ až o 25 % a časově ji posunout až o 13,5 hod. Konec vzduť u Plzně by bylo nutné stabilizovat ponořeným stupněm u Sedlečka. Možnost vyrovnání špičkových průtoků pod PVE měla stabilizovat malá nádrž u Žloutkovic 14,2 km pod hlavní hrází, která by měla u paty průběžnou vodní elektrárnu s výkonem SMW. Zpracovatel Hydroprojekt Praha.

6. Sedmdesátá léta

V letech 1970 až 1973 bylo využití Berounky řešeno v rámci studie Směrného vodohospodářského plánu Berounky („VD Křivoklát – Žloutkovice“ r. 1970, „Nádrž Skryje na Berounce“ r. 1971 a „Víceúčelová vodohospodářská soustava povodí Berounky“ r. 1972). V roce 1972 byla vypracována studie „VD Křivoklát – studie k investičnímu záměru“. Jednalo se o hlavní hráz, vyrovnávací nádrž a ponořený stupeň Sedlečko. Toto mělo podstatně snížit povodňové vlny na dolní Berounce a spolu s Vltavskou kaskádou chránit Prahu, zlepšit chod ledů na Berounce, zajistit odběr pitné a užitkové vody (největším odběratelem užitkové vody měla být jaderná elektrárna o výkonu 1000 MW, která by potřebovala 60 m³/s při nenávratné ztrátě 3,5 m³/s), energetické využití, bylo řešeno v deseti variantách. Nejeekonomičtější varianta předpokládala velkou nádrž u Žloutkovic s instalovaným výkonem 800 MW. Elektrárna u hlavního stupně byla řešena jako přečerpávací, na vyrovnávacím stupni jako průtočná, vyrovnávací stupeň měl být u Žloutkovic nebo u Zbečna. Další studie „Křivoklát – Hříměždice“, srovnávací studie“ byla vypracována v roce 1973. V téže roce byla vypracována i studie „PVE Křivoklát - Červený Kámen“. Nejvýznamnější studie tohoto období byla zpracována v roce 1974. Jmenovala se „Doplňk k investičnímu záměru přečerpávací vodní elektrárny Křivoklát – Červený Kámen“. Vychází z předešlé studie z r. 1972 a z technické studie „PVE Křivoklát - Červený Kámen“ z roku 1973. Šlo o kombinaci vodohospodářského a energetického využití (odběry

vody, ochrana před povodněmi, výroba špičkové elektrické energie).

Koncepce Vodního Díla Křivoklát vznikla v pěti variantách:

Varianta I – víceúčelová hlavní nádrž Křivoklát (Roztoky), vyrovnávací nádrž Zbečno a akumuláční nádrž PVE Červený Kámen, ponořený stupeň Sedlecko. Energetickou část by tvořily 2 PVE: Červený Kámen – Křivoklát a Křivoklát – Zbečno a průtočná elektrárna Zbečno. PVE: Červený Kámen – Křivoklát měla 2 podvarianty a sice $t=7$ hodin instalovaný výkon 3×323 MW a pro $t=9$ hodin instalovaný výkon 3×251 MW.

Varianta II – kombinace středně kapacitní víceúčelové hlavní nádrže Křivoklát (Roztoky) a akumuláční nádrže PVE: Červený Kámen – Křivoklát a průtočná elektrárna Křivoklát (Roztoky) a $2 \times 6,3$ MW. Nižší hladina v hlavní nádrži by omezovala nepříznivý vliv díla na území.

Varianta III – kombinace středně kapacitní víceúčelové hlavní nádrže Skryje na Berounce a klasické PVE s akumuláční nádrží Červený Kámen a vyrovnávací nádrží Křivoklát (Roztoky). Vodní elektrárna Skryje má instalováno 2×29 MW pro $t=5$ hodin. Tato varianta by zabezpečovala vodohospodářské potřeby s výhledovou rezervou v nádrži Skryje. Zátopa nádrže Skryje by se nacházela již mimo ochranná nejexponovanější části údolí Berounky. Tato varianta byla ve studii vyhodnocena jako optimální řešení.

Varianta IV – téměř shodná s variantou III, pouze nádrž Skryje byla nahrazena nádrží

Liblín výše proti toku Berounky. VE Liblín měla mít instalováno 2×26 MW při $t=5$ hodin. Tato varianta nezabezpečovala odběry vody, pouze vyrovnávala průtok na Q355. V nádrži Liblín již nešlo umístit retenční prostor. Kladem bylo zmenšení nepříznivých vlivů na krajinu na minimum.

Varianta V – jednoúčelové energetické využití lokality Červený Kámen. Horní akumuláční nádrž PVE měla být stejná jako u předchozích variant. Dolní vyrovnávací nádrž byla navržena v údolí Tyterského potoka, což je levostranný přítok Berounky, a to ve dvou velikostních variantách. Řešení znemožňuje výhledové vodohospodářské využití Berounky dodatečnou výstavbou vodní nádrže v kterémkoliv uvažovaném profilu.

V roce 1979 byla řešena studie, která co nejméně porušuje ráz chráněné krajiny a zároveň zachovává efektivní využití výhodného hrázového profilu. Sypaná zemní hráz je takto vedena ve Státním vodohospodářském plánu. V březnu 1977 bylo Křivoklátsko vyhlášeno Chráněnou biosférickou rezervací UNESCO a v prosinci 1978 vyhlášeno Chráněnou krajinnou oblastí.

7. Osmdesátá léta

– byly vypracovány tyto studie:

1980 – „Splavnění Berounky u Radotína, úvodní projekt – (revize 1982)

1985 – „Vodní zdroj Velká Buková, Křivoklát, Slabce“

1986 – „PVE Křivoklát. Studie protipovodňové ochrany“

1987 – „PVE Křivoklát, investiční záměr“

Usnesením vlády ČSR č. 89 z 30. 3. 1988 bylo doporučeno nepočítat v CHKO s realizací vodní nádrže Křivoklát a přečerpávací elektrárny.

Protipovodňová ochrana dolní Berounky - studie retenční nádrže

Cílem předkládané studie bylo prověřit různé možnosti volby profilu retenční nádrže na Berounce umístěné v oblasti Křivokláta. Lokalita pro navrhovanou hráz retenční nádrže se rozkládá od ř. km 63,35 až po ř. km 71,10. Jedná se tedy o délku toku (nivy) 7,75 km. V zájmové oblasti byly vytipovány celkem 4 profily, které byly následně nezávisle na sobě posouzeny jak z hlediska vodohospodářského řešení, tak z hlediska technického návrhu hrází a dopadů na socio-environmentální prostředí. Jednotlivé profily:

- Profil A (Roztoky) v ř. km 63,35
- Profil B (Branov) v ř. km 65,05
- Profil C (Nezabudice) v ř. km 68,35
- Profil D (Čertova skála) v ř. km 71,10

Vodní dílo Křivoklát - situace

Zatímco lokality v profilech A, B a C jsou zhruba obdobného charakteru, je lokalita profilu D zásadně odlišná. Lokality A až C jsou charakterizovány kombinací prudkého svahu a pozvolné nivy na břehu opačném. V případě profilu D se jedná o oboustranně úzké sevřené údolí, které je vizuálně umocněné přítomností Čertovy skály, jež v podstatě zasahuje přímo do průtočného profilu Berounky.

Profil A byl navržen v ř. km 63,35 v obci Roztoky, který byl vytipován v předchozích studiích. Profil hráze je situován do místa, kde se nachází na pravém břehu fotbalové hřiště. Tento profil hráze se nachází cca 200 m nad stávajícím jezem. Levý břeh je tvořen strmou skalní stěnou vysokou cca 40 m, nad kterou pokračuje velmi strmý svah ve sklonu cca 1:1,4. Celková výška levého břehu je více než 100 m. Pravý břeh je nízký s výškou cca 2,5 m nad

hladinou vody. Údolí na pravém břehu se mírně svažuje k řece a je široké cca 120 m s výškovým převýšením cca 5 m. Údolí na pravém břehu je ukončeno svahem s průměrným sklonem cca 1:1,7, výška svahu je cca 50 m.

Profil B je poblíž obce Branov, nad chatovou kolonií Višňová. Na levém břehu se nachází vysoký strmý, prakticky kolmý, skalní výchoz výšky cca 30 m, po němž je vedena silnice II. třídy č. 201. Skalní výchoz v místě profilu B prakticky končí a následně ve směru po proudu přehází již do běžného svahu. Na pravém břehu jsou převážně louky, přímo v profilu je pravobřežní niva pomalu ukončena a tok Berounky přechází do levostranně orientovaného meandru. Lokalita B je navržena v místech nejužšího údolního profilu.

Profil C je situován cca 35 m pod zaústěním Tyterského potoka, pod hospodou U Rozvědčíka, kterou zmiňuje ve své knize Smrt krásných srnců i Ota Pavel. Zatímco na pravém břehu je nepřístupný prudký zalesněný svah, na levém břehu prochází komunikace II. třídy č. 201. Prostor mezi silnicí a Berouňkou je tvořen spíše rovinnou nivou ve velmi mírném sklonu. V prostoru levého břehu nad silnicí jsou volně rozptýleny soliterně umístěné chaty. Svah levého břehu se ve vyšších partiích pozvolna zvedá, větší sklon nabývá až od vrstevnice na úrovni 260 m n. m.

Profil D je situován v prostoru Čertovy skály nacházející se na levém břehu. Čertova skála je cca 100 m vysoká. V její dolní partii je vylámán prostup pro komunikaci č. 201. Pravý břeh je charakterizován relativně strmým svahem, který je však menšího sklonu než na břehu levém. Svah na pravém břehu je pokryt Habrovými a zakrslými Doubravami. Bezprostředně pod profilem D dochází k velkému rozšíření levobřežní nivy, která je ukončena v prostoru zvaném Kněžská skála.

V následném textu je z důvodu přehlednosti pro všechny posuzované profily zvolen jeden pracovní název budoucího vodního díla a to VD Křivoklát.

Morfologie zájmového území

Morfologie území pod VD Křivoklát

- Údolí Berounky je od ústí do Vltavy až k obci Lety v ř. km 18,0 velmi široké se šířkou až 2 km kromě krátkého úseku v obci Dolní Mokropsy, kde se významně zužuje. Mezi obcí Lety a Karlštejnem má údolí šířku do 500 m. Nad Karlštejnem, tj. od ř. km 24,0, má údolí šířku 100–200 m. Rozšiřuje se pouze v Berouně při soutoku s Litavkou. Významnější zemědělské plochy jsou pouze v dolní části zájmového úseku toku, kde pod Černošicemi a v okolí Dobřichovic je na periodicky zaplavovaných pozemcích intenzivní zemědělské hospodaření. Hustá zástavba velkých sídel v rámci Pražského metropolitního regionu dosahuje až po obec Karlštejn v ř. km 25,0. Výše po toku je významným sídelním centrem město Beroun v ř. km 34,0–37,0. Dále je osídlení již jen v menších obcích.

Morfologie území nad VD Křivoklát - Údolí Berounky je nad profilem hráze od ř. km 63,5 do ř. km 67,5 široké až 300 m. V úseku ř. km 67,5–72,0 je údolí široké do 250 m. Nivní louky jsou zemědělsky využívány, strmé břehů svahy jsou zalesněné. Souvislá zástavba obcí se v tomto úseku nenachází, jsou zde pouze jednotlivé usedlosti a rekreační chaty. Směrem proti proudu v úseku ř. km 72,0–82,0 je údolí Berounky široké 160–300 m. Souvislá zástavba obcí se nachází nad údolím, v údolí se nacházejí pouze rekreační chaty a jednotlivé usedlosti. Pouze v ř. km 82,0 se v údolí nachází část zástavby obce Zvíkovec, která sahá až ke břehu Berounky na pravém břehu. V úseku ř. km 82,0–89,0 je údolí široké 250–300 m, nivní louky jsou zemědělsky využívány, strmé břehů svahy jsou zalesněné, souvislá zástavba obcí se v údolí nenachází. Nacházejí se zde pouze jednotlivé usedlosti a rekreační chaty. Od ř. km 90,0 do ř. km 102,0 se údolí Berounky výrazně zužuje a má šířku do 170 m, na dvou místech se údolí rozšiřuje v ř. km 94,0 až na 300 m a v ř. km 96,0 na 250 m. Souvislá zástavba obcí se nachází nad údolím, v údolí se nacházejí pouze rekreační chaty a jednotlivé usedlosti. Údolí na levém břehu je ukončeno svahem s průměrným sklonem cca 1:1,7, výška svahu je cca 50 m.

Za ošklivé slovo MORFOLOGIE se omlouvám. Vymyslel a začal ho používat J. W. Goethe

► J. Kroc

RECENZE

Anděl Páně 2 – film

Je zima, po Vánocích a v našich končinách i trochu sněhu napadlo. Tak proč nezajít do kina? Vezměte své děti, rodiče, babičky a dědečky na dnes již úspěšné pokračování pohádky režiséra Jiřího Stracha – Anděl Páně 2.

Anděl Petronel stále pracuje u Nebeské brány, ale je přesvědčen, že by si zasloužil lepší službu. Jeho věčný pokušitel, čert Uriáš, začne Petronela poňoukat. Stačí utrhnout jablíčko ze stromu Poznání a bude vědět to, co ví jen Bůh! A cesta k zaslouženému uznání bude volná. Hádka Petronela s Uriášem o jablko Poznání ale skončí neslavně. V potyčce se vzácné ovoce skutálí až na Zemi.

Pohádka Anděl Páně 2 překonala v tuzezemských kinech hranici milionu diváků, a to ve velmi krátké době – 6 týdnů od její premiéry v kinech. Volné pokračování popleteného anděla Petronela a čerta Uriáše rozesměje nejen děti, ale opravdu i dospělě. Triky a scény jsou s vtípem naservírované českému divákovi, a tím si režisér vysloužil tak velkou návštěvnost. Filmová kritika píše, že je to jeden z nejuspěšnějších filmů po roce 2000. Zajděte do kina a přesvědčte se sami nad hereckými výkony skvělého Ivana Trojana, Jiřího Dvořáka, Jiřího Bartošky a dalších skvělých herců.

► M. Snopek

KINO ŘEVNICE

ÚNOR 2017

1. středa 20:00 Viva
3. pátek 17:30 Egon Schiele
20:00 Jackie
4. sobota 13:45 Anděl páně 2
15:30 Lego: Batman movie
17:30 Všechno nebo nic
20:00 Jim Jarmusch: Paterson
5. neděle 15:00 Lego: Batman movie
17:00 La La Land
7. úterý 17:15 Ovčáček čtveráček LIVE
8. středa 20:00 Richard Muller
10. pátek 17:30 Psí posláni
20:00 Místo u moře
11. sobota 14:00 Divoké vlny 2
15:30 Lego: Batman movie
17:30 Spojenci
20:00 Padesát odstínů temnoty
12. neděle 15:00 Lego: Batman movie
17:00 Padesát odstínů temnoty
15. středa 20:00 Strnadovi
17. pátek 17:30 Jackie
20:00 Já, Daniel Blake
18. sobota 14:00 Divoké vlny 2
15:30 Psí posláni
17:30 Padesát odstínů temnoty
20:00 Trainspotting 2
19. neděle 15:00 Lego: Batman movie
17:00 Richard Muller
22. středa 20:00 V sedmnácti
24. pátek 17:30 Padesát odstínů temnoty
20:00 Mlčení
25. sobota 14:00 Pes roc(k)u
15:30 Krkonoše
17:30 Trainspotting 2
20:00 Bába z ledu
26. neděle 15:00 Jackie
17:00 I dva jsou rodina

VZPOMÍNÁME

Redakce Zpravodaje se na tomto místě velice omlouvá paní Jitce Švecové za pozdní vložení vzpomínky na její maminku, kterou nyní zveřejňujeme.

22. PROSINCE BY SE DOŽILA 100 LET PANÍ ANNA RYCHTŘOVÁ. KDO JSTE JÍ ZNALI, VZPOMEŇTE S NÁMI

Dcera Jitka Švecová s rodinou

BLAHOPŘEJEME

Rok po roce léta běží, zastavíš je ale stěží. Nedělej si z toho nic, že Ti je zas o rok víc.

Hodně štěstí, hodně zdraví, když je co, tak ať se slaví.

Přibývají Ti vrásky na čele?

Zas těžší vstát je z postele?

Občas Ti taky srdce buší?

Zachovej kříd! Tobě ty vrásky sluší.

Šťastný život bez starostí, stále dobrou náladu, na každý den radost malou, po celý rok pohodu. Vše nejlepší k významným jubileím v měsíci leden Vám přeje zastupitelé obce Hlásná Třebaň a redakční rada Zpravodaje.

HLÁSNÁ TŘEBAŇ, Zpravodaj trebaňských a rovinských občanů a chatařů, měsíčník.

Vydává: Obec Hlásná Třebaň, IČ 00233234.

Adresa vydavatele: Obecní úřad Hlásná Třebaň, Karlštejská č. 150, 267 18 Hlásná Třebaň

Ročník: 30, číslo 2

Měsíčník vychází v Hlásné Třebani 1. sobotu v měsíci

Povoleno pod registračním číslem MK ČR 10537

Redakční rada ve složení: Ing. Ludmila Lišková (redaktor), Miloslava Snopek, Lucie Batíková (příprava tisku, distribuce), Hana Kornalská, Tomáš Rieger (sazba).

Uzávěrka: 20. v předchozím měsíci. Příspěvky, náměty a připomínky možno vyřídít na telefonním čísle: 311 681 101, faxu: 311 681 787, e-mailu: ucetni@hlasnatreban.cz, ludka.liska@seznam.cz.

Prodej: Hlásná Třebaň – prodejna Jednoty, restaurace Česká hospoda, Rovina – p. Záborec, čp. 49, „Hospůdka Na Návisi“. Předplatné vyřizuje pí. Batíková – OÚ. Celý výtisk Zpravodaje je k nahlédnutí vždy následující měsíc na internetových stránkách obce: www.hlasnatreban.cz (Zpravodaje 2017).

Cena jednoho výtisku je 5 Kč.